

Socialförvaltningens stab
Monica Lundquist, Medicinskt ansvarig för
rehabilitering
0171-526 59
monica.lundquist@habo.se

Rutin för användande av personlyft och lyftsele

Den här rutinen ersätter Rutin för användande av personlyft och sele SN nr2012.752 2012-03-21.

Användning av medicintekniska produkter i hälso-och sjukvården regleras i SOSFS 2008:1. I den här rutinen beskrivs ansvarsfördelning i verksamheten. Att använda personlyft och lyftsele vid överflyttningar är förenat med vissa risker. Den vanligaste risken för skada eller risk för att skada uppstår är, fel hantering. Förflyttning med personlyft ska alltid föregås av en bedömning av arbetsterapeut och/eller sjukgymnast. Innan förflyttning med lyft är aktuell ska andra förflyttningsmetoder ha provats och bedömts som olämpliga eller otillräckliga.

Grundregeln är att man ska vara två personer när man använder lyft men i enskilda fall kan momentet göras med en person. Bedömningen om man kan vara en person görs utifrån patientens hälsotillstånd, utifrån den individuella situationen med hänsyn till patientens status. Bedömning görs av arbetsterapeut eller sjukgymnast. Bedömningen skall dokumenteras i journal. Lyftselen är individuellt utprovad och det är inte tillåtet att använda samma lyftsele till flera patienter. Om en akut situation uppstår där man behöver använda lyft till någon som inte har en utprovad sele ska det i verksamheterna finnas en "akutsele" som kan användas för mycket tillfällig förflyttning. Kontakt med arbetsterapeut och eller sjukgymnast ska tas för att snarast möjligt göra en bedömning av förflyttnings och hjälpmedelsbehov. "Akutsele" används också när någon ramlat för att hjälpa upp från golvet. Ett lyft efter ett fall ska föregås av en bedömning att personen inte är allvarligt skadad och att lyft kan användas. "Akutsele" ska finnas i alla verksamheter och ingår i enheternas basutrustning.

Ansvarsfördelning

Verksamhetschefen (socialchef är verksamhetschef för kommunal hälso- och sjukvård)

ansvarar för:

Att det finns ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete där det finns rutiner för en säker användning och hantering av hjälpmedel.

Att personal som hanterar lyft har den kompetens som krävs för säker hantering.

Enhetschefer SOL och LSS

Ansvarar för:

Att det finns förutsättningar att arbeta patientsäkert.

Att omvårdnadspersonal har de grundläggande kunskaper som krävs för att tryggt och säkert arbeta med personlyft

Att omvårdnadspersonal genomgår obligatorisk utbildning i förflyttningar med personlyft. Obligatoriskt är att vid nyanställning genomgå en dags utbildning i förflyttningskunskap inkluderande lyftförflyttningar, därefter ska en påfyllnad på en halv dag ske vart tredje år.

Att nödvändig basutrustning finns i verksamheten och att det finns rutiner för regelbundet underhåll, besiktning och reparation av basutrustningen. Den basutrustning som ska finnas framgår i Riktlinjer för medicintekniska produkter VON158 2016-02-08.

Att det finns rutiner i verksamheten för informationsöverföring för säker användning av hjälpmedel

Omvårdnadspersonal

Ansvarar för att:

Ha tillräcklig kompetens för att kunna använda personlyft och sele säkert.

Genomgå obligatorisk förflyttningsutbildning

Ta del av vårdplan/dokumentation gällande förflyttning och föra information vidare i personalgruppen.

Ta del av skriftlig instruktion (utprovningsprotokoll) om hur lyftsele används

Känna till vilka risker förflyttningar med lyft innebär och hur de förebyggs

Innan lyft säkerställa att lyft och sele är helt

Efter tvätt säkerställa att sele inte har några defekter och att märkning av sele alltid är läsbart

Informera arbetsterapeut/sjukgymnast vid förändringar i patientens hälsotillstånd som kan påverka användningen av personlyft/sele.

Arbetsterapeut/sjukgymnast

Ansvarar för att

Bedöma behov av personlyft

Förskriva personlyft och sele enligt förskrivningsprocessen

Genomföra periodisk inspektion var sjätte månad.

Skriftlig och muntlig information delges patienten/vårdpersonal/anhörig. I samband med förskrivning ska en skriftlig instruktion (utprovingsprotokoll) samt bruksanvisning lämnas till den som handhar lyften.

Märka lyftselen med namn

Dokumentera i patientjournal

Registrera innehav av lyftsele i hjälpmedelssystem

Handleda personal i förflyttning med lyft

Enhetschef Hälso- och sjukvård

Ansvarar för :

Att arbetsterapeuter och sjukgymnaster har de kunskaper som krävs för att kunna göra säkra bedömningar och förskrivningar samt har kompetens att kunna hålla utbildningar i förflyttningskunskap.

Att planera för obligatorisk förflyttningsutbildning som ska vara tillgänglig för alla verksamheter regelbundet. En heldag vid nyanställning samt en halv dag påfyllnad vart tredje år.